

**Program szkolenia
dla osób realizujących zadania
z zakresu doradztwa zawodowego
moduł IX**

**Doradztwo zawodowe dla klas VII-VIII
szkoły podstawowej i szkół
ponadpodstawowych**

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

MODUŁ IX

Tytuł: Doradztwo zawodowe dla klas VII-VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych

Cel ogólny: Przygotowanie uczestników do wspierania szkół podstawowych (klasy VII/VIII) oraz ponadpodstawowych w zakresie realizacji doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. identyfikuje cele doradztwa zawodowego w klasach VII/VIII SP (dalej SP) oraz w szkołach ponadpodstawowych (dalej – SPp).;
2. analizuje programy doradztwa zawodowego;
3. analizuje obszary doradztwa zawodowego istotne z punktu widzenia wyboru szkoły ponadpodstawowej;
4. sporządza propozycje tematów zajęć edukacyjnych w zakresie doradztwa zawodowego dla klas, VII, VIII SP oraz BS, T, LO (tj. Branżowa Szkoła – dalej: BS, technikum – dalej: T, liceum ogólnokształcące – dalej: LO)..

Szczegółowe treści:

1. Cele doradztwa edukacyjno-zawodowego w klasach VII/VIII SP oraz w szkołach ponadpodstawowych.
2. Programy w zakresie doradztwa dla szkół podstawowych - klas VII/VIII oraz szkół ponadpodstawowych BS, T, LO.
3. Tematy zajęć edukacyjnych, grupowych wynikające z ramowych planów nauczania.
4. Doradztwo zawodowe w klasach VII, VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Metody i formy pracy:

1. Ćwiczenia,
2. mapa mentalna,
3. dyskusja,
4. bank pomysłów

5. Forma grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne:

1. Karty ćwiczeń – załączniki 1 i 2.
2. Mazaki – komplet,
3. Masa mocująca

Wyposażenie technodydaktyczne;

- Laptop z dostępem do Internetu,
- flipchart z arkuszami

Przewidywany czas - 90 minut

Proponowany przebieg:

1. Cele doradztwa zawodowego (20 min.)

Uczestnicy zgłaszają propozycje celów doradztwa zawodowego w klasach VII/VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych. Prowadzący zapisuje propozycje celów na flipcharcie (jeden arkusz dla szkoły podstawowej, drugi arkusz szkoły ponadpodstawowe zawodowe oraz liceum ogólnokształcące).

Ćwiczenie – Cele doradztwa zawodowego (klasa VII/VII SP, T, BS, LO)

Zadaniem uczestników jest porównanie zapisów na flipcharcie z otrzymanymi celami (załącznik 1).

Dla prowadzącego: Prowadzący dzieli uczestników na grupy, rozdaje cele doradztwa zawodowego wypracowane w ramach projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych dla kl. VII/VIII oraz dla szkół ponadpodstawowych (załącznik 1). Prowadzący zwraca uwagę, że przy formułowaniu celów uwzględniono:

- *teorie rozwoju,*
- *konieczność pogłębiania wiedzy o sobie i rynku pracy, kwalifikacjach, możliwościach kształcenia na każdym etapie edukacyjnym,*
- *umiejętności funkcjonowania na rynku edukacyjnym oraz rynku pracy (szkoły ponadpodstawowe).*

Prowadzący w podsumowaniu stwierdza także, że cele na danym etapie edukacyjnym mają kluczowe znaczenie, gdyż są podstawą i drogowskazem do prowadzenia działań w zakresie doradztwa zawodowego na danym etapie edukacyjnym.

Uczestnicy porównują cele zaproponowane przez siebie z otrzymanym materiałem oraz prezentują swoje refleksje i wnioski.

2. Programy doradztwa zawodowego (15 min.)

Prowadzący prezentuje wybrane części programów:

- a) program zajęć klas VII-VIII szkoły podstawowej
- b) program zajęć technikum
- c) program zajęć BS
- d) program zajęć LO

Doradztwo zawodowe	Wymiar godzin w klasie		Razem w okresie nauczania
	VII	VIII	
Szkoła podstawowa	minimum 10 godzin w roku	minimum 10 godzin w roku	minimum 20 godzin w 2-letnim cyklu nauczania

Ramowe plany nauczania: 10 godz. W cyklu kształcenia

- dla **branżowej szkoły I stopnia**
- obowiązuje od roku szkolnego 2017/2018
- dla **liceum ogólnokształcącego**
- dla **technikum**
- obowiązuje od roku szkolnego 2019/2020

Prowadzący omawia różnice między:

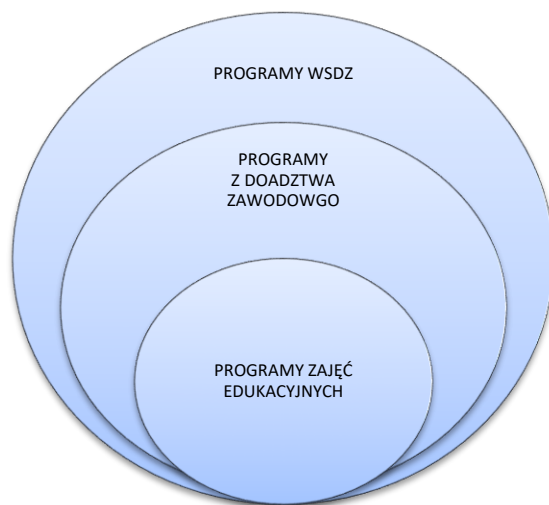
- a) programem zajęć z doradztwa zawodowego dla 10 godzin wynikających z ramowych planów
- b) programami doradztwa zawodowego opracowanymi dla poszczególnych etapów kształcenia od przedszkola do szkoły policealnej włącznie
- c) programami WSDZ

Dla prowadzącego

Programy WSDZ obejmują wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, które są prowadzone w danym typie szkoły.

Programy doradztwa zawodowego opracowane dla poszczególnych etapów kształcenia od przedszkola do szkoły policealnej stanowią drogowskaz do prowadzenia preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego na danym etapie edukacyjnym. Obejmują działania wynikające rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, które wskazuje, że nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści w przedszkolu, szkole i placówce prowadzą w szczególności m.in. wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami. Programy te stanowią doskonałą bazę do sporządzenia programu zajęć edukacyjnych wynikających z ramowych planów nauczania.

Programy zajęć z doradztwa zawodowego dotyczą grupowych zajęć edukacyjnych prowadzonych w tym roku szkolnym przez osobę wyznaczoną przez dyrektora szkoły dla 10 godzin w klasie VII, 10 godz. w klasie VIII szkoły podstawowej, 10 godz. w cyklu kształcenia na poziomie BS I, T, LO.

3. Tematy zajęć edukacyjnych z doradztwa zawodowego (20 min)

Ćwiczenie – Tematy zajęć z doradztwa zawodowego wynikające z ramowych planów

Prowadzący dzieli uczestników na grupy. W 5 grupach uczestnicy mają za zadanie zaproponować po 10 tematów do 10 godzin zajęć, które powinny być zrealizowane w szkołach (VII; VIII kl. SP, T; BS; LO) zgodnie z **Rozporządzeniem w sprawie ramowych**

planów nauczania. Swoje propozycje uczestnicy wpisują do Karty ćwiczeń *Propozycja tematów zajęć grupowych - Załącznik 2*

Po zakończonej pracy przedstawiciele poszczególnych grup prezentują jej efekty.

Dla prowadzącego: Prowadzący wiesza karty pracy na ścianie, aby każdy mógł się z nimi zapoznać. Prowadzący informuje, że opracowane scenariusze w ramach projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych” stanowią doskonałą bazę do prowadzenia zajęć wynikających z ramowych planów oraz zajęć prowadzonych w ramach WSDZ przez specjalistów oraz nauczycieli, wychowawców i są one adresowane do różnych grup odbiorców.

Prowadzący podkreśla znaczenie umiejętności wyboru scenariuszy do:

- rodzaju i celów zajęć,
- grupy osób.

4. Doradztwo zawodowe w klasach VII, VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych (15 min).

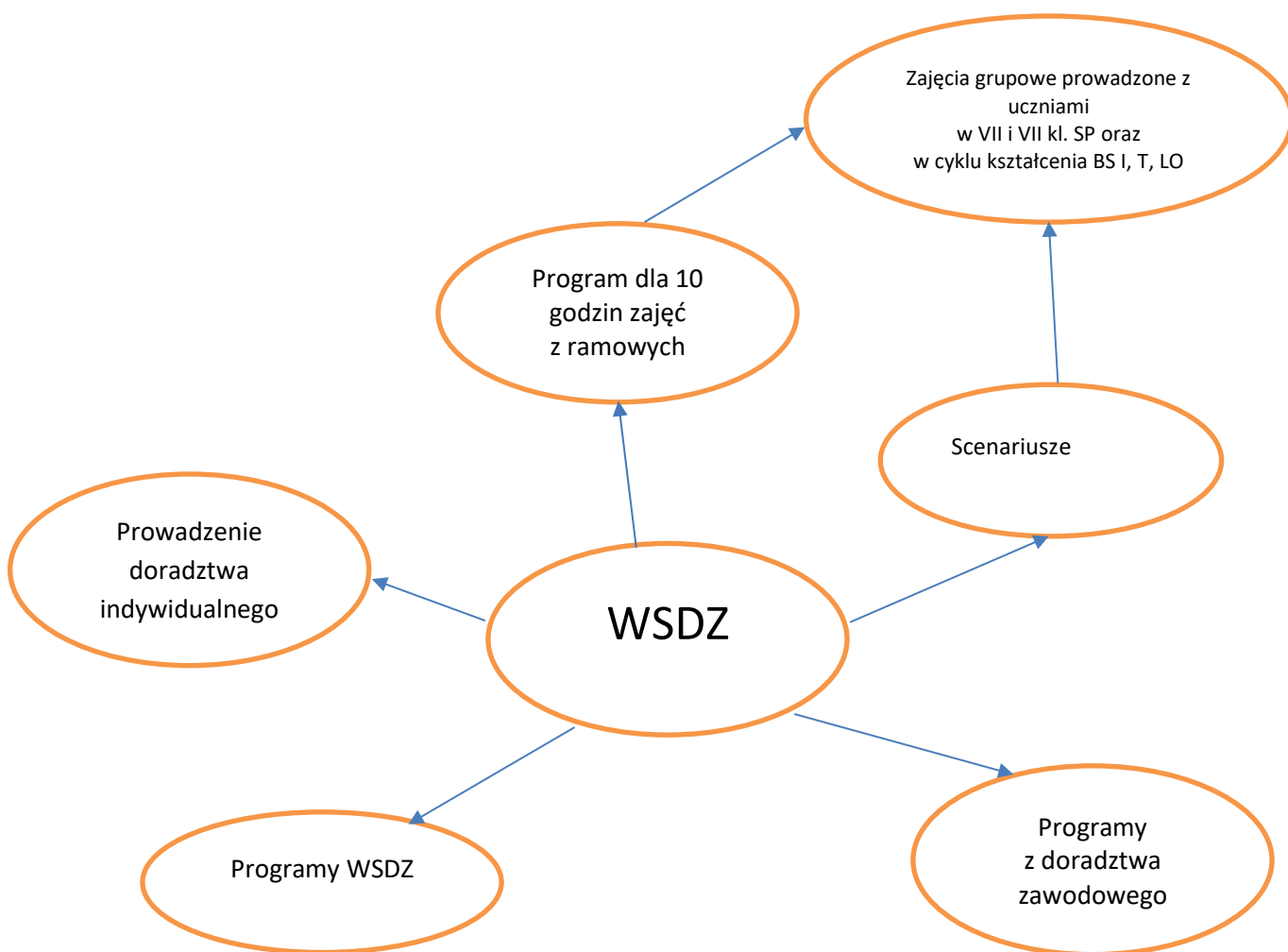
Prowadzący inicjuje dyskusję, zadaje pytania.

- Co to oznacza świadomie wybrać szkołę ponadpodstawową?
- Na jakiej podstawie uczniowie szkół podstawowych dokonują wyboru dalszego etapu kształcenia?
- Kto może udzielić zewnętrznego wsparcia szkołom w zakresie doradztwa zawodowego? (nawiązanie do modułu VII)

5. Podsumowanie modułu – mapa mentalna (15 min)

W podsumowaniu modułu uczestnicy wspólnie z prowadzącym tworzą mapę mentalną pt. Doradztwo zawodowe w szkole podstawowej w klasach VII/VIII oraz w szkołach ponadpodstawowych. Uczestnicy proponują zapisy, prowadzący rejestruje je na dużym arkuszu flipcharta.

Przykład zapisów:

Załączniki – karty ćwiczeń

Załącznik 1

Cele zajęć z doradztwa zawodowego¹

Celem **doradztwa zawodowego w szkole podstawowej** jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przy wsparciu doradczym uwzględniających

- poznawanie samego siebie,
- analizę informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy oraz
- poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ukierunkowanych na:
 - kontynuowanie kształcenia i kształtowanie gotowości do wejścia i funkcjonowania na rynku pracy oraz
 - rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie i rozbudzanie motywacji do uczestnictwa w całościowym poradnictwie kariery.

Cele szczegółowe

W klasach VII-VIII szkoły podstawowej wskazano następujące cele szczegółowe doradztwa edukacyjno-zawodowego:

w obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW uczniów:
 - 1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
 - 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;²;
 - 1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
 - 1.4 charakteryzuje wartości, z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
 - 1.5 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.
2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY:
 - 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
 - 2.2 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
 - 2.3 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
 - 2.4 dokonuje autoprezentacji;
 - 2.5 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
 - 2.6 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy.
3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE:

¹ Z materiałów wypracowanych w ramach projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”

- 3.1 analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH:
 - 4.1 planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
 - 4.2 podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
 - 4.3 określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
 - 4.4 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Celem doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych (BS, T i LO) jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i zmian decyzji edukacyjno-zawodowych uwzględniających

- pogłębianie poznawania samego siebie,
- analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji oraz
- własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ukierunkowanych na:
 - kontynuowanie kształcenia lub wejście i efektywne, samodzielne funkcjonowanie na rynku pracy i mobilność zawodową oraz
 - uczenie się przez całe życie i uczestnictwo w całościowym poradnictwie kariery.

Załącznik 2

Lp.	Propozycja tematów zajęć grupowych klasa VII
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Lp.	Propozycja tematów zajęć grupowych klasa VIII
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	

10.	
------------	--

Lp.	Propozycja tematów zajęć grupowych BS
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70
www.ore.edu.pl

10.	

Lp.	Propozycja tematów zajęć grupowych T
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

9.	
10.	

Lp.	Propozycja tematów zajęć grupowych LO
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70
www.ore.edu.pl

8.	
9.	
10.	

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

